

HALKOZANI

"OZANI HAYKIRMAYAN BİR HALK KÖLEDİR!"

KADILAR MOFTOLER FETVA YAZARSA
İŞTE KEMENT İŞTE BOYNUM ASARSA
İŞTE HANÇER, İŞTE KELLEM KESERSE
DÖNEN DÖNSÖN BEN DÖNMEZEM YOLUMDAN

Yıl:1

Temmuz 1986

Sayı:1

SUNU

HALK OZANI DERGİSİ ilk sayısıyla tüm okurları selamlıyor.

Nisan ayı sonunda çıkarttığımız deneme sayısında da belirttiğimiz gibi:

- Günümüz halk ozanlarının eserlerini yayınlamak
- Eleştirel yazılarla halk ozanlığının sorunlarını açmak,
- Tanıtma yazılarıyla ozanlarımıza dikkatleri çekmek,

-Yaşamayan ozanlarımızı anmak, eserlerini yayınlamak,

-Halk müziğimizi ve kültürümüzü tanıtmak

gibi amaçlar için yayınlanıyor HALK OZANI.

Elinizdeki bu dergi o hedeflere atılmış ilk bir adımdır. Halk şiirimizin dostlarıyla daha güçlü sayılar hazırlıyacağımıza inanıyoruz.

HALK OZANI DERGİSİ dayanışmanızı bekliyor!

Deneme sayısında bir çok eksiğimiz hatta yazım yanlışlarımız oldu. Okurlardan ve ozanlarımızdan özür dileriz. İlk sayımızda da benzeri yanlışlarımız varsa affoluna. Yeni sayılarda daha dikkatli olacağız.

İzin dönüşünde daha güçlü bir HALK OZANI'nda buluşmak dileğiyle, tüm okurlara merhaba...

H A L K O Z A N I

Sorumlusu : EMEKÇİ
Yayınlayan : YABANEL YAYINLARI
Yazışma adresi : Oranienstr.188
1000 Berlin 36
Tel : 030/65 74 21

BAHARIN MÜJDECİSİ

MUSTAFA DEMİR

Etrafı ağaç dizili
Vücudu toprak sızılı
Taşı Mahsuni yazılı
Bu mezarda bir garip var

Şimdi yok yarın var...garip,garip...

Günümüz halk şiirinin en güçlü temsilcilerinden Mahsuni,yukardaki dizelerde bir çelişki ve gerçeğe yüreklice parmak basıyor.Nedense yurdumuzda var olmak (kıymetinin anlaşılması anlamında) insanın bedenine maloluyor."Şimdi yok" olan,mezar taşına adı yazılınca var olabiliyor.Bu çelişkili gerçek,yurdumuzda yüzyıllardır yaşayacak ortam bulabiliyor.

Yüzyıllardır dedik;zira yaşadığı çağda Yunus Emre,Pir Sultan Abdal,Karacaoğlu,Dadaloğlu gibi ozanlarımızın da kıymeti zamanın arapçı türk aydını (osmanlı aydını) tarafından anlaşılamamıştır.Şimdilerde ise batıcı türk aydını yaşayan halk ozanlarına karşı susarken,onları yer yer küçümserken hatta yok sayarken,Yunus'a,Pir Sultan'a,Karacaoğlu'na,Dadaloğlu'na...Aşık Veysel'e sahip çıkmaktadırlar(!) İnsanın aklına,batıcı türk aydınının ozanlara mı,yoksa onları,dilden dile,gönülden gönüle asırlarca yaşatan yoksul ve çilekeş halkımıza mı sahip olmak istiyorlar diye bir soru takılıyor.

Sözü biz yine Mahsuni'ye getirelim:O nasıl bir ozandır.Ozanlıktan kendi ne anlıyor?Mahsuni Şerif yazar Pattal Pehlivan ile yaptığı bir söyleşide "halk ozanı kime denir" sorusuna şu yanıtı veriyor:"Halk ozanı içinde bulunduğu toplumun yaşam biçimini,en ince bir sezgiyle inceleyip,en gerçekçi ve yürekli dizelerle dile getiren bir bilim şairidir.Şayet aynı duyguları müzikal uygulamalarla,yani saz çalarak icra ediyorsa,buna da saz şairi/ozanı denir."

1955-56 yıllarında saz çalmaya başlamış,1963 yılında ise "ozan" olarak ortaya çıkmış olan Mahsuni'nin 3000 i aşkın şiir yazdığı,453 adet 45 lik plak,6 uzun-çalar ve 16 adet kaset yaptığı biliniyor.

Mahsuni bütün bu eserleri yurdumuzun büyük çalkantılar geçirdiğı,toplumsal olayların yoğun yaşandığı bir dönemde,onların içinde,şahidi olarak üretmiştir.

Önceleri,köylülüğün,kendi köyünün sorunlarını dile getirir türkülerinde.

Perçenekten yaya geldim
Aman doktor bak bebeğe
Beşiğini elden aldım
Yandım doktor bak bebeğe

Yıkık yuvam kara yasta
Yalvarırım eşe dosta
Annesi bebekten hasta
Aman doktor bak bebeğe

Kuru soğan yağsız aşım
Yırtık bağırim açık başım
Bir şey değil vatandaşım
Aman doktor bak bebeğe

Allah için bir merhem çal
Öldürür beni bu vebal
Param yok ceketimi al
Aman doktor bak bebeğe

Mahsuni Şerif çobandır
Meskenim dumanlı tandır
Bebektir ama insandır
Aman doktor bak bebeğe

Yeri gelir,Ateş düşmüş döşşesine/Sen yine uyursun yine/Elini vicdan üstüne koy uyan...Etme uyan diye yalvarır halka,yeri gelir,düzene isyan bayrağı açmışlara "Yiğitler,yiğitler,bizim yiğitler" diyerek sahip çıkar.

Köylülüğün sorunlarını türküleştiren Mahsuni'yi

kısa bir süre sonra toplumsal kurtuluş mücadelesinin içinde buluruz.Yığınların sosyalist harekete yaklaşmalarında azımsanmayacak payı da vardır.Örneğin aşağıya aldığımız "Yuh Yuh" parçası kimbilir o günler kimleri yürekten etkilemiştir?!

Uzaktan yakından yuh çekme bana
Sana senin gibi baktım ise yuh
Efendi görünüp bütün insana
Hakkın kullarını yıktım ise yuh

Ben hoca değilim muska yazmadım
Ben hacı değilim Arap gezmedim
Kuvvetliyi sevip zayıf ezmedim
Namussuza boyun büktüm ise yuh

Ne demek efendim bey ve amele
Fakir soymak yakışır mı kemale
Rüşveti hak bilip her dakika hile
Yapıp yapıp kafa çektim ise yuh

Bu kadar milletin hakkın alanlar
Onları kandırıp zevke dalanlar
Diplomayla olmaz hakim olanlar
Suçsuzun başına çöktüm ise yuh

Mahsuni'yim benden başlar asalet
Asillığe paydos beye nihayet
Bu insanlık derde girerse şayet
Ona yâr olmaktan bıktım ise yuh

Mahsuni,ülke sorunlarını dile getirmekle kalmaz. Türkülerinde emperyalizme karşı sürdürülen uluslararası devrimci mücadele de dile gelir.O 1970 lere gelindiğinde ulusal bağımsızlık ve toplumsal kurtuluş kavgasının etkili bir destekleyicisidir.Mahsuni Şerif uyuma/Gün geldi çattı akşama/Selam bizden Vietnâm'a/Amerika katil katil dörtlüğüyle biten türküsünde o günlerin anti emperyalist mücadelesi sloganlaşır.

Mahsuni "suya sabuna dokunan" bir halk ozanıdır.O halde 12 Mart'ın kara kuvveti onu da zindana atmaktan

geri kalmayacaktır. Zira O, emperyalizmin ülkemizdeki çıkarlarını koruma adına, yurdumuzun en dinamik insanlarını zindanlara dolduran, sokakta kurşunlatan, işkencede öldürten, idam ettirenlere:

Köşkün sarayın yıkılsın
Erim erim eriyessin...

diye haykırmaktadır. Mapushane kimi susturabilmiştir ki, bu yürekli, "baharın müjdecisi" ozanı yıldırabilsin?

Kimler yazdı bu yazıyı yazanı
Gönül arzetmiyor böyle düzeni
Dövülür mü memleketin ozanı
Kolum nerden aldın sen bu zinciri

diye soracaktır.

Mahsuni üzerine daha çok şey yazılacak, bizde yazacağız elbette. Yüreğimiz günümüz ozanlarına halkın seven aydınların daha mezar taşlarına adları yazılmadan sahip çıkılmasını diliyor. Yokmu böyle aydınlarımız?

Sözümüzü, son yıllarda halk şiiriyle ve ozanlarıyla ilgili değerli çalışmalarıyla dikkat çeken yazar Süleyman Yağız'ın Mahsuni değerlendirmesiyle noktallıyalım.

"Mahsuni, sığılıktan uzak, çok zengin bir şiir dünyasına sahiptir. Onun dizelerinde aşk vardır, meşk vardır; korkusuzluk vardır, korku vardır; kuşku vardır, kuşkusuzluk vardır; savaş vardır, barış vardır; meyhane vardır, teke vardır; Allah vardır, bir görünmez plan, planlar vardır; yangın vardır, su vardır; üzüncü vardır, sevinç vardır; kısacası olmayan şey yoktur...

Sesi güzel, nefesi güzel, sazı güzel, yorumu güzel bir dost ozandır Mahsuni... O doğar doğmaz bu dünyanın çamurunu görmüş bir ozandır... O hep bir bahar müjdecisidir."

OZAN KEMTERİ'DEN

ÇAĞIMIZIN PİR SULTANI

Erime, kerime çattı
Çağımızın Pir Sultan'ı
Düştü hapislerde yattı
Çağımızın Pir Sultan'ı
Dileğiydi onun birlik
Özünde taşımaz benlik
Dostlarından gördü kemlik
Çağımızın Pir Sultan'ı
Cahil taşı ona değmez
Abdal olup hırka giymez
Zalimlere boyun eğmez
Çağımızın Pir Sultan'ı
Bir kar yağar ince ince
Her sözünde bin bilmece
Bilirim yaran derince
Çağımızın Pir Sultan'ı
Çağlar gürül gürül akar
Gözlerinde şimşek çakar
Döner hazin hazin bakar
Çağımızın Pir Sultan'ı
Başından aşkıdır derdi
Elbistandır onun yurdu
Antep'e bir oba kurdu
Çağımızın Pir Sultan'ı
Kemteri'yim gücüm yetmez
Ne kadar anlatsam bitmez
Hayalin gönlümden gitmez
Çağımızın Pir Sultan'ı

UNUTTUK

Düğünde bayramda yerdik içerdik
Harman vakti ekinleri biçerdik
Yaz gelince yaylalara göçerdik
Ağustos'un sıcağını unuttuk
Yabanın ekmeği benzer zehire
Bağrımızı kalkan ettik kahıra
Boşaldı köyümüz, göçtü şehire
Babamızın ocağını unuttuk
Almanya bize haber salınca
Elin yabanına köle olunca
Yirmi yıldır Almanya'da kalınca
Şehirlerin bucağını unuttuk
Kemteri sana çile hak idi
Anamızın acıları çok idi
Ninni söylemeye hali yok idi
Anamızın kucağını unuttuk

KİMİM VAR KI

Yürü cahil aklım yürü aйдandın
Kimim var ki, neden dönem sılaya
Evvel bilmez idim, şimdi anladım
Kimim var ki, niye dönem sılaya
Her yüze gülene dost dedim kandım
Bunun içindir ki, yandım ha yandım
Yolumuza bakan dostlar var sandım
Neyim var ki, niye dönem sılaya
Essin poyraz yeli bağlar bozulsun
Mezarımız gurbet ele kazılsın
Kabrimin taşına yurtsuz yazılsın
Kimim var ki, neden dönem sılaya
Kemteri'ni yüreğinde yara çok
Vefasız dostlardan bize fayda yok
Böyle bir cezayı çoktan ettim hak
Neyim var ki, niye dönem sılaya

SANMAM

Çürüttük ömrümüz, beller büküldü
Son durak Almanya olur mu; sanmam
Göz nurumuz bu ellerde döküldü
Hakkımız burada kalır mı; sanmam

Para için kayıp ettik neşeyi
Dönemedik, döndürmezler köşeyi
Bırak elindeki şu pis şişeyi
İçenler bu sözü dinler mi; sanmam

Unutturdular sana ana dilini
Makinaya nikahladık gelini
Çöktün, daha bükecekler belini
Geçen günler geri gelir mi; sanmam

Kolay değil gurbet ele alışmak
Yetsin artık yaban elde yaşamak
Tek isteğim vardır, dosta kavuşmak
Kemteri, muradım olur mu; sanmam

KAHVECİ

Gayri ağızımızın tadı kalmadı
Eskiden şekerdi, baldı Kemteri
Şu dünyada muradını almadı
Zalim gurbet elde kaldı Kemteri
Sürdüler yokuşa, koştı yoruldu
Yalancı dostlara küstü, darıldı
Silah diye sarı saza sarıldı
Bu sazi boş yere çaldı Kemteri
Gayri hakkımızda ferman yazıldı
İftiralar birer birer dizildi
Adaletin terazisi bozuldu
Saçını, başını yoldu Kemteri
Gelmis bu dünyaya çile çekmeye
Alışamadı ki, boyun bükmeye
Yavruları muhtaç oldu ekmeğe
Sonunda kahveci oldu Kemteri

KEMTERİ

HALK OZANI ŞAH TURNA

İLE YABANELDE

BİR SÖYLEŞİ -2-

Konuşan:MUSTAFA DEMİR

-Şah Turna, HALK OZANI'nın deneme sayısında sizinle bir söyleşiye başladık. Konuşmamız uzun sürmüştü. Öyleki, bir sayıda yayınlamamız olanaksızdı. Bir halk ozanı olarak gelişmenizi öylesine ilginç anlattınız ki, nerde söyleşiye ara vereceğimizi bilemedik. Nihayet söz yabanele çıkışa gelince bir nokta koyduk. İsterseniz bugün kaldığımız yerden devam edelim. Yanılmıyorsa 1974 yılıydı. İlk defa Almanya Türkiye Öğrenciler Federasyonu ATÖF sizi Almanya'ya getirmek istemişti. İsterseniz oradan başlayalım. Nasıl oldu ilk Almanya'ya geliş?

-Evet,o zaman ben ATÖF'ün çağırısı üzerine,pasaport için müracaat ettim.Bana pasaport vermediler.Ge-rekçe olarakta,benim yurtdışında komünizm propaganda-sı yapacağım,işçileri kışkırtacağım öne sürülüyordu. Bu nedenle 1974 te yurtdışına çıkamadım.Bir kaç ay sonra da tutuklanarak 12 yıl dört ay hapis cezasına çarptırıldım.

-Peki,ne zaman ve nasıl yurtdışına çıktınız?

-Daha ATÖF beni davet ettiğinde benim için iki şey önemliydi.Birincisi yapılan gecelere katılmak,i-kincisi ise gözlerimden tedavi olmam.Zira Türkiye'de doktorlar gözlerimin Avrupa'da tedavi edilebileceğini söylüyorlardı.Uluslararası Af Örgütü'nün ve Türki-ye aydınlarının serbest bırakılmam için yürüttükleri kampanyadan sonra,Uluslararası Af Örgütüyle ilişki kurdum.Daha doğrusu onlar benim Batı Berlin'e gelmem için girişimlerde bulundular.Başta Halkın Yolu olmak üzere bazı siyasal guruplarda yurtta kampanya başlat-tılar.1978 yılının 29 Nisan günü annemle birlikte Ba-tı Berlin'e geldik.

Burda bir noktanın altını çizmek istiyorum.Be-nim gerek cezaevinden salıverilmemde,gerekse yurtdı-şına çıkmamda,halkın mücadelesi tayin edici rol oyna-mıştır.Halkımız ve siyasi örgütler,Uluslararası Af Örgütü bir halk ozanı olarak bana sahip çıktılar ve mücadeleyle halk düşmanlarını gerileterek haklarımı aldılar.

-O halde Batı Berlin'e ilk gelişiniz tedavi içindi.Fakat tedavinin yanı sıra sa-natsal faaliyetlerde sürdürdünüz.Bize bun-lardan sözeder misiniz?

-Geldiğimden üç gün sonra Almanya'da ilk defa 1 Mayıs törenlerine katıldım.Meydanda saz çalıp tür-küler söyledim.İşçiler Türkiyenin politik durumunu ilgiyle soruyorlardı.O yıl Batı Berlin'de aynı gün

iki konser üstüste yaptık. Her ikisinde de salon dolup taştı. SBF radyosu türkçe yayını ve WDR Köln radyosu türkçe yayını için birer program yaptım...

-0 zamanlar yazdığınız bir şiirinizi bize okur musunuz?

Derdinize ortak olmaya geldim
Almanya'da yurttaşlarım merhaba
Sizinle ağlayıp gülmeye geldim
Almanya'da yurttaşlarım merhaba

Sızlayan yaranız sarmak isteriz
Garip halleriniz sormak isteriz
Bağımsız bir vatan kurmak isteriz
Almanya'da yurttaşlarım merhaba

Gizlendi büsbütün gerçek hakikat
Yalancıya meydan verdi adalet
Ne özgürlük vardır, nede hürriyet
Almanya'da yurttaşlarım merhaba

Şah Turna ağlayıp gözyaşın silen
Tahammül edemez gerçeği bilen
Güzel vatanından ayrılıp gelen
Almanya'da yurttaşlarım merhaba

-Batı Berlin'e geldiğinizden beri kaç kasetiniz yayınlandı?

-Merhaba, Kanlı Maraş, Halk Düşmanı ve Anayurdum . Türkiye çıkan dört kasetim.

-Kasetleri nasıl çıkartıyorsunuz? Demokratik kuruluşlar aracılığı ile mi, yoksa şirketlere mi veriyorsunuz? Bu konuda yurtdışında da sorun çıkıyor mu?

-Bu önemli soruyu biraz eşelemek lazım. Bildiğiniz gibi ben Türkiye'de şirketler aracılığıyla plak ve kasetler çıkartırdım. Onlar yurdun en ücra köşelerine kadar dağıtılırlardı. Burda da ilk iki kasetimi şirkete okudum. Halk Düşmanı ve Anayurdum Türkiye adlı kasetlerimi kendi olanaklarımla gerçekleştirdim.

-Neden kendi olanaklarınızla?

Tabi ben şirketler aracılığıyla kaset yapmayı tercih ediyorum.Onların etki alanları,dağıtım ağıları daha değişik.Fakat ben vatandaşlıktan "atıldıktan" sonra,kaset şirketleri de yan çizdi.Suya sabuna dokunmayan parçalar okumamı istediler.

-Yeri gelmişken sorayım:Sizi neden vatandaşlıktan "attılar." Size gerekçesi bildirildi mi?

-Köln Radyosu'ndan duymuştursunuz.Yurtta ve yurtdışında türkülerimle düzene karşı çıkmamdı vatandaşlıktan "atılmama" sebep.

-Bu durumu da şiire dökmediniz mi?

-Elbette o da girdi şiirime:

Emperyalistlere vatani satan
Atacakmış bizi vatandaşlıktan
Halkın emeğini dev gibi yutan
Atacakmış bizi vatandaşlıktan

Banker kastelliği öne geçiren
Halk kızınca yurtdışına kaçırın
Perde arkasında film çeviren
Atacakmış bizi vatandaşlıktan

Kurtların ağızında vatan kuzusu
Vatan bizim,bizde vardır kaygusu
O kim imiş,amerikan tazısı
Atacakmış bizi vatandaşlıktan

Şah Turna haykırır susturamazsın
Bizi halkımızdan koparamazsın
Şah yer buldu ama sen bulamazsın
Atacakmış bizi vatandaşlıktan

-Son kasetinizin adı ANAYURDUM TÜRKİYE.Neden böyle bir isim?

-Türkiye'miz güzel bir ülke.Dağı,taşı,havası, insanı,yeraltı-yerüstü kaynakları...Yazık ki bizler bu güzel ülkede yaşıyamıyoruz.Bırakalım politik nedenlerle halk sanatçılarının ve devrimcilerin bu gü-

güzel ülkede yaşayamamalarını bir yana,işçilerimizde sükün etmişler yabanellere...

-Bize yurtdışındaki sanatsal çalışmalarınızdan sözeder misiniz?

-Halk Ozanı Dergisi'nin deneme sayısında Mustafa Demir arkadaş müziğimize omuz veren bir bilimci Ursula Reinhard'la bir söyleşi yapmıştı.Bu bilimci benimle de çok yakından ilgilendi.Üniversitede öğrencileriyle tanıştırtarak seminerler vermemi sağladı.Halklar Müzesi'nce yayınlanan Türkiye Müziği adlı plağa kendi semahımı okuttu.Yine yayınladığı kitaplarda almanca ve türkçe olarak şiirlerime yer verdi.

Biz halk ozanlarının sanat gösterilerinin başında demokratik kuruluşların düzenlediği "halk geceleri" gelir.Bugüne kadar Almanya,Hollanda,Danimarka,Belçika ve İsviçre gibi birçok ülkede böyle konserlere katıldım.Yurtdışında yaşayan halk ozanı arkadaşlarımla birlikte yaptık bu konserleri.

-Bildiğim kadarıyla Batı Berlin üzerine de bir şiiriniz var.0 şiirle bu konuşmaya son verelim mi,ne dersiniz?

Aslında anlatılacak çok şey var!Oysa bunların hepsini bir söyleşiye sığdıramayız.Artık biz halk ozanlarının da bir dergisi,bir sesi var.Umarım diğer sanatçı arkadaşlarımızın da desteğiyle daha güçlü bir soluk haline gelir bu dergi.Şimdi size Berlin üzerine şiirimi okuyayım.

İlk geldiğim güzel şehir
Seni yaşıyorum Berlin
Acı tatlı anılarla
Dolup taşıyorum Berlin

Önce bize açtın kucak
Sonra da gösterdin bıçak
Bazen ılık kuru sıcak
Bazen donuyorum Berlin

Çok sevdiğim insanlarım
Yaşamaya adım adım
Geleceği yudum yudum
Senle içiyorum Berlin

Gölü ormanı müzesi
Yemyeşildir düz ovası
Kültür ve sanat yuvası
Çalıp coşuyorum Berlin

İşçiye gerici yasa
Atom, silah açık kasa
Şah Turna'yı alır tasa
Sana susuyorum Berlin

-Sayın Şah Turnu size bu uzun söyle-
şiden dolayı kendim ve Halk Ozanı Dergisi
adına teşekkür ediyorum.

*Halk Ozanı Dergisi aracılığıyla okuyuculara ula-
şabildiğim için asıl ben size teşekkür ediyorum.*

HALK OZANI

ŞAH TURNA'NIN

ÇAĞIRISI

Bugün tam anlamı ile bir hapishaneye çevrilen güzel ülkemizde yıllardır halkımıza korkunç bir baskı uygulanmaktadır.

"Demokrasiye dönüş" sözlerinin sürekli işitildiği Türkiye'de bugün demokrasi tartışmasının esasını da demagoji oluşturmaktadır. Bu demagoji ile birlikte tüm halkımız ve onun bir parçası olan aydınlara ve sanatçılara yönelik baskılar kesintisiz devam etmektedir.

Ruhi Su, Hasan Hüseyin gibi ülkemizin seçkin sanatçıları yurtdışında tedavi olanakları olduğu halde pasaport verilmeyerek ülkemizde ölüme mahkum edilmişlerdir.

Ülkemizdeki insanlıkdışı baskılara ve anti- demokratik yasalara karşı "Aydınlık dilekçesi" ile tavır alan Aziz Nesin ve 2500 üzerinde aydın ve sanatçı bizzat Evren'in "hainler" suçlaması ile karşılaşmış ve baskı görmüşlerdir.

Bir insanlık suçu olan işkence, bizzat işkence yapmış insanların itirafları sonucu birkez daha tüm iğrençliği ile somut olarak ortaya çıkmıştır.

Ülkemizdeki sözkonusu durum birçok ilerici, demokrat insanın Türkiye dışına çıkmasını bir zorunluluk haline getirmiştir. Yurtdışında da demokrasi mücadelesini sürdüren bu insanlar, Yılmaz Güney, Nihat Behram gibi sanatçıların birçoğu 12 Eylül darbesinin sahipleri generaller tarafından vatandaşlıktan atılmışlardır.

Öteyandan ise binlerce insanın katili olan Türkeş başta olmak üzere tüm sivil faşist çeteler tamamen serbest bırakılmışlardır.

Ben de halkımın sorunlarını ve üzerindeki baskıları konu edinen türkülerimden ötürü yıllardır çeşitli baskılara hedef oldum. Gözleri görmeyen bir sanatçı olarak yıllarca hapis yattım. Sonra halkımın sahip çıkması sonucu 1978 de gözlerimin tedavisi için yurtdışına çıktım. Hemen arkamdan yeni hapis cezaları verildi. Daha sonra da yönetimdeki eli kanlı generaller tarafından 1983 yılında vatandaşlıktan atıldım. Ülkemdeki bütün mal varlığıma el kondu.

Şimdi Cumhurbaşkanı olan cuntanın başı Kenan Evren kendi gözlerini ölümünden sonra başışlayarak, sözde görme olanağı olmayan insanlara yardımcı olmak istediğini söylüyor. Öte yandan ise gözleri görmeyen bir sanatçı vatandaşlıktan atılıyor ve her türlü maddi ve manevi baskılarla karşı karşıya bırakılıyor. Değerli sanatçılar bile bile ölüme terk ediliyor, demokrasi mücadelesi veren insanlar işkence ile sakat bırakılıyor.

Kısacası en kötü demagojilerle, yapılan insanlıkdışı baskı ve işkenceler gözardı edilmek isteniyor.

Gerek kendi üzerimdeki, gerekse tüm aydınlık, sanatçılar ve emekçi halkımız üzerindeki bu baskıları protesto ediyor, bu insanlıkdışı baskılara karşı olan tüm insanları halkımızın baskısız ve daha güzel bir dünya özlemi için mücadelesini desteklemeye çağırıyorum.

BUGÜN VE TARİH

Yeni iki kısa haberle eski bir drtl okurlarımıza sunuyoruz.Yorumu sizden!

Dergimizin bu sayısında Şiirlerini okuyacaınız Şair Nihat Behram ile halk ozanı Şah Turna resmen vatan-daŐlıktan atılmıŐlar.

DüŐünen insanları susturmanın bu yolu yeni değil.AŞık EŐref'te Mısır'dan yurda aırılmıŐ,dönerse affedile-cei,dönmezse malına mülküne el konarak vatandaŐlık-tan atılacaı bildirilmiŐ.Onun cevabı da Őöyle:

Koan Őeklinde hıfsettim,getirdim Mısra birlikte
Gıyaben haczedin kim,müŐterisi kum kadar çoktur
Hicap etmekteyim amma efendi doğrusu lafın
...kimden başka bende hacze layık mmelek yoktur!

NİHA'T BEHRAM'DAN

DÖRTLÜKLER

KOŞMA

Uğul uğul dolaşırım
Ayışığı yana yana
Zulüm sana dalaşırım
Ayışığı yana yana
Solgun gülde delişirim
Ömrüm yetse üleşirim
Kanda olsam erişirim
Ayışığı yana yana
Acı ürür inim inim
Yüreciğim dürüm dürüm
Gün ağarsın buluşurum
Ayışığı yana yana
Behram hasret elindedir
Derdin kökü derindedir
Düşen cana can eklenir
Ayışığı yana yana

TÜRKÜ

Bahçelerin sisliyim
Ötüşün kuşlar ötüşün
Gözyaşının iziyim
Uçuşun kuşlar uçuşun
Dalüstünde sızıyım
Ötüşün kuşlar ötüşün
Dağ yolunda kuzuyum
Uçuşun kuşlar uçuşun
Ayrılığın saziyım
Ötüşün kuşlar ötüşün
Uzun yolun tozuyum
Uçuşun kuşlar uçuşun

CANERİĞE KARŞILAMA

Gurbetin kuyusunda
Canerik canımerik
Dudağım çiğdemlendi
Yüzümde yüz üveyik
Huysuz kız memelerin
Canerik canımerik
Ağzımda körpelendi
Dalaşır ılık ılık
Kaç yolun ayrılığı
Canerik canımerik
Dilimde kuzulandı
Meleşir yanık yanık
Yurdumdan gelin geldi
Canerik canımerik
Gözlerim kumrulandı
Bakışır yumuk yumuk
Kekreşti boylu boyum
Canerik canımerik
Özlemim koyulandı
Şimdi kime giderik
Vay gülüm şimdi kime
Şimdi kime giderik
Can huysuz
Nasıl sabah ederik

*Nihat Behram'ın yeni ya-
yınlanan 'AYIŞIĞI YANA
YANA adlı kitabı adre-
simizden 10-DM. karşı-
lığında istenebilir.*

AR/AFKİRLİ YOKSULİ

Şu son bir kaç yıl içinde, önemli değerlerimizden ayrıldık. Ruhi Su, Daimi, Feyzullah Çınar, Davut Sulari, Yoksuli...

Bu satırlarda, kısa da olsa, sizlere YOKSULİ'den söz etmek istiyoruz.

Gerçekten yoksul, gerçekten horlanmanın en katmerlisini yaşamış, toplumun her kesimince şu yada bu şekilde dışlanmak istenmiş, yok sayılmış, yarım sayılmış çilekeş bir ailenin fertlerindendir YOKSULİ.

Tok bir sesin sahibi olan YOKSULİ, sazi tanıyarak ona anlatır kendini. Ölümüne kadar şirdaşı, yoldaşı saz olur. İlk önceleri yakın çevresinde çalar söyler, giderek geliştirir kendini. İstanbul'a gelerek plak çalışmalarına başlar. "Bahçenizde bir taş attım vişneye" güzelleme-siyle dinleyici sınırlarını genişleten YOKSULİ, daha sonraları ilerici, devrimci eserler üretmeye başlar. Memlekette ve yurtdışında çeşitli halk gecelerine katılır. Bir yandan sanatsal faaliyetlerini sürdürürken, diğer yandan da Gülsuyu yamaçlarında, ha yıktılar, ha yıkacaklar endişesiyle bir gecekondu sahibi olma uğraşı verir.

Nihayet 12 Eylül'den o da nasibini alır. YOKSULİ tutuklanır. Suçu dertlerini türkülere anlatmaktır. Hapiste hastalanır, zar zor doktora gider. Hastadır, hemde ağır hastadır YOKSULİ. Kan kanserine yakalanmıştır. İçerde ölürse, ölüsünün dirisinden daha pahalıya malolacağını düşünmüş olacaklar ki, hemen serbest bırakırlar. Çıktıktan sonra ancak 5-6 ay yaşayabilir. Güzel türkülerini bizlere bırakarak hayata veda eder.

EMEKCİ

DALGIN DALGIN

Ümür denen sonsuz yolda
Yürüyorum dalgın dalgın
Sabah yeli deñmiş gibi
Eriyorum dalgın dalgın
Farkım yok akan sellerden
Farkım yok esen yellerden
Kendi kendimi ellerden
Soruyorum dalgın dalgın
Görünmez deryanın dibi
Elbet vardır bir sahibi
Bir sey yitirmişler gibi
Arıyorum dalgın dalgın

Yoksuli'yim bile bile
İste bundan düştüm dile
Kucaklaştım toprak ile
Çürüyorum dalgın dalgın

Pir Sultan

bir gelenektir

ATILLA ÖZKIRIMLI

Pir Sultan Abdal'ı konu edinen ilk kitap **Sadettin Nüzhet Ergun**'undur (1929). Ergun, kitabında bu büyük şairi kısaca tanıttıktan sonra ilk kez 105 şiirini toplu olarak yayımlar. Pir Sultan Abdal üzerine ilk bilimsel çalışma ise **Abdülbaki Gölpınarlı-Pertev Naili Boratav**'ın ortak ürünüdür (1943). Sonraki yıllarda **Cevdet Kudret**, **Sabahattin Eyuboğlu**, **Memet Fuat**, **Orhan Ural** ve başkalarının bilinenleri özetleyen tanıtıcı kitapları yayımlanır. **Cahit Öztelli** de şairin bütün şiirlerini bir kitapta toplar (1971). Onu **İbrahim Aslanoğlu** (1984) ve **Asım Bezirci**'nin (1986) kapsamlı çalışmaları izler.

Sadettin Nüzhet Ergun'un kitabından başlayarak **Pir Sultan Abdal**'ın kimliği; dolayısıyla **Pir Sultan**, **Pir Sultan Abdal**, **Pir Sultanım Haydar**, **Abdal Pir Sultan** tapşırma şiirlerin aynı şairin olup olmadığı konusu tartışılmalıdır. **Sadettin Nüzhet**, yayımladığı şiirlerin **Pir Sultan Abdal**'ın olup olmadığının kesinlikle saptanamayacağı görüşünü öne sürmekle yetinir. **Abdülbaki Gölpınarlı-Pertev Naili Boratav** da şiirlerin içerik ve biçim özelliklerini ölçü alarak eldeki şiirleri ayırma girişiminde

bulunur, "**Pir Sultan**'ın Olduğu Şüpheli Bulunan Şiirler"i ayrı bir bölümde toplarlar. **Cahit Öztelli** ise bu konuda herhangi bir ayırma gitmez.

PIR SULTAN GELENEĞİ

Bir değil birkaç **Pir Sultan Abdal** olduğu görüşünü kabullenen **İlhan Başgöz** daha farklı bir düşüncededir. Ona göre yaratıcıları başka başka kişiler olan bu şiirleri "**Pir Sultan geleneği**" adı altında toplamak ve hepsini, temellerini **Pir Sultan**'ın attığı bir bütün olarak görmek gerekir.

Pir Sultan Abdal'ın kimliğini araştırma konusunda ilk ciddi adımı **İbrahim Aslanoğlu** atmıştır. **Aslanoğlu** araştırmalarının sonuçlarını bir dizi yazı olarak 1979'da **Türk Folkloru**'nda yayımlamış, daha sonra hepsini, bulabildiği **Pir Sultan Abdallar**'ın şiirleriyle birlikte bir kitapta toplamıştır ("**Pir Sultan Abdallar**", **Erman Yayınevi**, 1984). **Aslanoğlu**'na göre, eldeki şiirler, kendisinin şimdilik saptayabildiği altı **Pir Sultan Abdal**'a aittir. Üstelik yapılacak araştırmalar sonucu **Pir Sultan Abdallar**'ın sayısı gelecekte daha da artabilir. Yine ona göre, **Banazlı** olup **Hızır Paşa**'nın astırdığı gerçek

Pir Sultan (Abdal), Pir Sultan tapşırmalı şiirleri söyleyen şairdir.

SALT TARİHÇİ YAKLAŞIMI

Son aylarda yayımlanan kitabında ("Pir Sultan, Yaşamı-/Kişiliği-Sanatı-Bütün Şiirleri", Say Kitap Pazarlama, 1986) Asım Bezirci de İbrahim Aslanoglu'nun tezini kabullenmekte, dahası geliştirmektedir. Giderek Asım Bezirci, kitabına yalnız Pir Sultan tapşırmalı 195 şiiri almakta (bunların 13'ü de kuşku-lu olanlardır), Pir Sultan Abdal, Pir Sultanım Haydar, Abdal Pir Sultan vb. tapşırmalı şiirlere kitabında yer vermemektedir. Bu açıdan Bezirci'nin kitabı, izini sürdüğü Aslanoglu'nun kitabına oranla, eldeki bütün bilgileri, verileri değerlendiren dört dörtlük inceleme bölümüne, içerik ve biçimi yetkinlikle irdelemesine karşın eksik bir kitaptır. Bu eksiklik, söz konusu şiirlerin dışta bırakılması, Bezirci'nin konuya salt bir edebiyat tarihçisi gibi yaklaşmasından kaynaklanmaktadır.

Oysa Pir Sultan Abdal'ın kimliği, hangi şiirlerin hangi Pir Sultan Abdal'a ait olduğu konusu edebiyat tarihi açısından önemlidir belki. Ama en belirgin niteliği "sözlü" olan ve ağızdan ağıza geçerek yaşarlığını sürdüren bir edebiyatın ürünleri gele-neğin dışında düşünülemez. Hele söz konusu şair, Pir Sultan Abdal gibi, bir inancın, bir dünya-ya bakış biçiminin önderi, simgesi haline gelmişse, onu adı çevresinde oluşan gelenekten soyutlamak olanaksızlaşır.

ORTAK BİR ÜRÜN

Pir Sultan Abdallar'ı "tek bir kişi" gibi gören halktır çünkü.

Yüzyıllardır halkın belleğinde yaşayan, türkü olarak söylenen, söylendiğinde semaha durulan şiirler bugün canlılıklarını koruyorlarsa, bunun nedeni, o şiirlerin belirli toplumsal koşulların, belli bir inanç ve düşüncenin, ortak duyguların ve özlemlerin ürünü olmasındandır. Hepsi birbirine eklenerek, birbirini bütünleyerek hayatı, yaşananı, bir gerçekliği belli bir bakış açısıyla yansıtırılar.

O şiirlerden hiçbiri, şairinin söylediği biçimde, bireysel yaratı ürünü olarak kalmamıştır günümüze. Şairince yazılmamış, söylenmiş; halkın dilinde, gönlünde beslenip ağızdan ağıza yansyarak ve çoğu kez değişerek günümüze ulaşmıştır. Bu nedenle onları "tek bir kişi"nin ürünü sayamayız. O "tek bir kişi"nin, o kişiyi izleyen başka kişilerin kimliğini araştırırız, araştırmak zorundayız elbette. Ama sıra şiirlere gelince, o başka başka kişilerin "tek bir kişi"de bütünleştiklerini görürüz. Halk şiiri varsa bunun için vardır. Bunun içindir ki bugün de yaşayan Pir Sultan değil, Pir Sultan Abdallar'ın oluşturduğu bütündür. Üstelik bu, halk şiirinin söz konusu temel niteliği düşünüldüğünde bilimsel açıdan bir tutarsızlık da sayılamaz.

Nitekim aynı olgu yalnız Pir Sultan Abdal konusunda değil, Yunus Emre. Karacaoğlan gibi şairler konusunda da karşımıza çıkmaktadır.

ÜÇ KİTAP DA YETERSİZ

Yazılı kaynak olarak bir şiir defteri niteliği taşıyan cönkler, çoğunun 18. hattâ 19. yüzyıl ürünü olduğu düşünülürse, güvenilir değildir. Halk şiiri ge-

leneginin sürdüğü yörelerde yapılan derlemeler de çağdaş kaynaklardır. Gerek cönklerde, gerek sözlü derlemelerde ise halk şiirinin, bir anlamda kamulaştırma diyebileceğimiz geleneksel yanı ağır basmakta, bireysel yaratı kolektif yaratıya dönüşmektedir.

Bu açıdan bakıldığında, Pir Sultan Abdal'ın "Bütün Şiirleri"ni vermeyi amaçlayan üç kitabın da (Cahit Öztelli'nin kitabı 1983'te beşinci kez basıldı.) tek başlarına yeterli olmadıklarını belirtmeliyim. Nasıl Öztelli'nin Pir Sultan Abdallar'ın şiirlerini Pir Sultan Abdal'ın "Çıraklık, ustalık, olgunluk" dönemlerinin ürünleri sayması yanlışsa, Bezirci'nin salt Pir Sultan tapşırması şiirlerle sınırlanması da yanlıştır. Aslanoğlu ise Pir Sultan Abdallar'ın bütün şiirlerini (439 şiir) saptayabildiği şairlere bağlı kalarak bölümlere ayırıp yine de bir bütün olarak vermesine karşın, konuya önyargılı yaklaştığı için kitabının girişinde yanlış düşmekte, Pir Sultan'ı salt Alevi bir şair olarak sunma çabasıyla toplumsal kimliğinden soymaktadır.

19.6.1986 tarihli
Cumhuriyet'ten

KARGA

Karga gül dalına konsa
Gülün kadrini ne bilir
Kendi kadrini bilmeyen
Elin kadrini ne bilir

Koyundur kuzuya meleyen
Kelptir ıssını dalayan
Şeker deyü şap yalayan
Balın kadrini ne bilir

Sofra kıyısın bükmeyen
Meydana ekmek dökmeyen
Hakk'ın korkusun çekmeyen
Kulun kadrini ne bilir

Yiğit atadan olmayınca
Adı dünyaya gelmeyince
El kapısın görmeyince
Malın kadrini ne bilir

Varmazıdım gül olmasa
Yapışacak dal olmasa
Pir Sultan Abdal olmasa
Şalın kadrini ne bilir

Pir SULTAN ABDAL

Halen sağ olan ve Yusufeli ilçesinin Zor köyünde bulunan değerli şair Ali Huzuri Coşkundan aldığımız malûmata göre Aşık İzni 1854 yılında doğmuştur. Yusufeli'nin Zor Köyünde bulunduğu müddetçe çiftçilik yapmış. Yirmi sene kadar da muhtarlıkta bulunmuştur. Aşağıya alacağımız (İster İsen Köye Muhtar Ol) redifli mizahi destanı, bu yirmi senelik muhtarlıktan sonra çektiği sıkıntının, köy halkının verdiği eziyetlerin bir ifadesi olarak söylemiştir.

İzni, hayatının sonuna kadar sazına sadık kalmış, yemiş ağaçlarıyla süslü Çoruh'un coşkun müzikli sesiyle şenlenen Zor köyünde irticaîen bir çok şiirler söylemiştir. Elimizde ancak iki mizahi destanı ve bir güzellemesi var.

Hayatının son senelerinde Anadolu'da bir geziye çıkmış, zaten ihtiyar olan aşık 1929 yılında 75 yaşında Merzifon'un Saraycık köyünde vefat etmiştir.

Bir güzelleme ve bir destanını aşağıya alıyoruz.

Ala gözlerine kurban olduğum
Beni yaktı yâr sürmeli gözlerin
İşimden, gücümde aptal eyledi
Ömrüm yıktı yar sürmeli gözlerin
Yâr güller açılmış hüsnün bağında
Bir murat alamadım yâr kucağında
Öpülmenin kuculmanın çağında
Geçer vakti yar sürmeli gözlerin
İznî'yim çekerim dert ile kahır
Yâr doldursa verse içerim zehri
Nice yüzbin İstanbul gibi şehri
Değer tahtı yâd sürmeli gözlerin

MUHTAR DESTANI

Hey birader helâl mala heramı
Katmak ister isen köye muhtar ol
Güzel cesedini nâr-ı cehneme
Atmak ister isen köye muhtar ol

Aklı başta olan evinde yatar
Sebep olan olsun benden beş beter
Günahın yok ise günde bir kantar
Tartmak ister isen köye muhtar ol

İymanın üstüne yıkıp fesini
Güş eyleme her gidenin sesini
Elde kürek onun bunun tersini
Örtmek ister isen köye muhtar ol

Hor görünme ahaliye, meclise
Bir renkte dur, girme her gün bir cinse
Baştan ayağa dek murdar necise
Batmak ister isen köye muhtar ol

Vekil harcı olma zahit, neferin
Her rast gelen döker sana zifirin
Benim gibi sol tarafta sıfırın
Bitmek ister isen köye muhtar ol

Her haçanki oldun köyün emini
Yalan yere sarfedersin yemini
Haftada dört çarık, beş çift yemeni
Yırtmak ister isen köye muhtar ol

Yakın gitme her kireçli yapıya
Adam gerek hem de kalın sopaya
Gezginci misali her bir kapıya
Gitmek ister isen köye muhtar ol

Nadanlar çoğaldı irfan hilleti
Sağlam vücuduna verme illeti
Elde sopa daim sersem milleti
Gütmek ister isen köye muhtar ol

Onunla bununla ne lazım hay hay
Yetişir, beyhude eyleme vay vay
Eşşek cennetinde senede üç ay
Yatmak ister isen köye muhtar ol

Sayılmayız parmak ile
Tükenmeyiz kırmak ile
Taşramızdan sormak ile
Kimse bilmez ahvalimiz

Erenlerin çoktur yolu
Cümlesine dedik belî
Gören bizi sanır deli
Usludan yeʼdir delimiz

Tevhid eden deli olmaz
Birlik eri mahrum kalmaz
Her seher açılır solmaz
Bahara erer gülümüz

Muhyî sana olan himmet
Aşıkısın cana minnet
Cümle âlemlere rahmet
Saçar şu yoksul elimiz

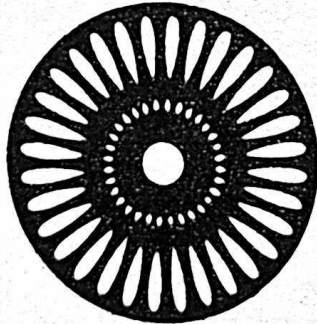
Hele bir düşün ki gözümün nuru
Bu kadar parayı sana kim verdi
Bazı fukaraya bulma kusuru
Mesti kundurayı sana kim verdi

Anadan doğunca kürkün var mıydı
Oryan gelmedin mi börkün var mıydı
Torba torba mecidiyen var mıydı
Tükenmez parayı sana kim verdi

Kuştüyü döşekte yattın uzandın
Haftada bir çeşit giydin özendin
Aferin aklına sen mi kazandın
Şu tompu tarlayı sana kim verdi

Dinle Ruhsatî'yi ne deyem sana
Sana bir öğüttür sanma ki çene
Çalışmayla verse verirdi bana
Bu köşkü sarayı sana kim verdi

RUHSATÎ

HALK BİLİMİNİN BİR DALI OLARAK HALK MÜZİĞİ

Halk bilimi (Folklör) nedir? Halk bilimi (Folklör) halka ait türküler, deyişler, fıkralar, oyunlar, efsaneler, gelenekler, örfler, adetler... ile ilgili bir bilim dalıdır.

Bu dallar içerisinde halk müziğinin önemli bir yeri vardır. Halk müziği kültürün şiir ve müzik olarak yansımasıdır yada kaynaşmasıdır diyebiliriz. O ezgi yönünden başlıca iki kısma ayrılır. 1) Kırık havalar, 2) Uzun havalar.

Kırık havalar, türküler ve oyun havaları gibi ölçüsü ve ritmi belli olan ezgilerdir.

Ölçü ve ritim bakımından serbest oldukları halde, belli bir seyir izleyen ezgilere ise uzun havalar diyoruz.

Günümüz halk ozanlarını dinlediğimizde bu iki kısma hep rastlarız.

İnceleyerek dinlediğimizde görürüz ki, halk türkülerimiz çeşitli ezgilerle hep bizi anlatıyorlar. Doğumdan ölüme kadar, günlük olayları, acıları, sevinci, özlemlerimizi, hasreti, sosyal olayları, kısacası bireylerin ve toplumun duygularını konu ediyorlar. İnsanı ve tabiatı anlatıyorlar.

Öyle ki, halk bilimine ve türkülerimize büyük emeği geçmiş Ruhi Su: "Türküler söylemeyen, türküler sevmeyen insanı eksik buluyorum." diyor.

MOHOR AYNI MOHOR

Sarılmaz ki bizim köyün yarısı
Mühür aynı mühür, muhtar değişti
Hem yazısı batsın, hem de turası
Mühür aynı mühür, muhtar değişti

Daha yaşamaya yeni başladık
Kurtuluşu seçim ile düşledik
Farzet, seçtik amma, hata işledik
Düzen aynı düzen, muhtar değişti

Sardı sigarayı, yaktı, savurdu
Aynı günü nice dolap çevirdi
Gideni arattı, yaktı kavurdu
Mühür aynı mühür, muhtar değişti

Kim görmüş ki, kara yazı yazanı
Ezilenler ezer birgün ezeni
Birgün kurulacak halkın düzeni
O gün bayram seyran, mühür değişti

SAZ ŞAIRLERİNE ARMAĞAN OLSUN

Ağla sazım ağla
Göz yaşın bereket getirir

Kupkuru ağacından
Güller yetişir
Gül gibi günler yetişir

Ağla sazım ağla
Göz yaşın bereket getirir.

AĞLA!

ORHON MURAT ARIBURNU
(Bu Yürek Sizin'den)

KISA BİR TANITMA

Ayrılık hasretlik kar etti cana
Seher yeli sevdiğimden ne haber
Selamın tebliği kutli cihana
Seher yeli sultanımdan ne haber

Yaklaşık iki ay önce Türkiye'de halk müziğimizin değerli bağlama ustası, usta yorumlayıcı Arif Sağ'ın "İnsan olmaya geldim" adlı yeni bir müzik kaseti çıktı.

Kasette yine yurdumuzun çeşitli yörelerinden yapılan derlemeler yer alıyor. Kaset adını Nimri Dede'ye ait bir parçadan almış. Parçadan bir dörtlükte sizlere sunalım:

İkilik kinini içinden atıp
Üzle ben bir insan olmaya geldim
Taht kuralım ariflerin gönlünde
Sözle ben bir insan olmaya geldim

Arif Sağ bu kasetinde de halk müziğimizin çeşitli aletlerini biraraya getirerek, usta ellerin neler başabildiklerini ve halk müziğimizin zenginliklerini bir kez daha sergiliyor. Umarız kaset kısa sürede yurtdışında da yayınlanır.

YÖREK

Hele bu yürek, bu yürek
Gam evidir bu yürek
Allı pullu bayram gelir
Başka halde bu yürek

Olur bayramın bir gün için
Şen olur dostlar onun için
Ölmek görev dostluk için
Ölen yürek, yiğit yürek

Eş dostlarda ırak oldum
Ölüme dek gurbet yurdum
Böyle açıp soldu gülüm
Keder dolu yiğit yürek

Azadi'yim azmim güle
Varsın dolsun binbir çile
Suvalimiz zalimlere
Soran yürek, yiğit yürek

AZADI

BİLEMİYORUM

Şu yalan dünyada bir fidan oldum
Elimde değil ki, solamıyorum
Boğazıma kadar dert ile doldum
Bir çıkar yolunu bulamıyorum.

Ah neyleyim kötü adetler bitmez
Ne kadar kahretsem başımdan gitmez
Onsekiz yaş bitse bile farketmez
Ben başıma buyruk olamıyorum

Uzak ele gitmeyi istedim de
Ne fark etti Almanya'ya geldim de
El yurdunda el emrine girdim de
Yaşamın tadını alamıyorum

Gürani Doğan ayrılmış yurttan
Başını alamaz efkardan dertten
Bende faydalansam yoğurttan, etten
Sadrazam olmayı dilemiyorum

GÜRANİ DOĞAN

ANA

Ana gözlerini peşimden yorma
Ararsan ben polis hücresindeyim
Uçan kuştan konan kervandan sorma
Ararsan ben polis hücresindeyim

Mutluluğu için memleketimin
Aramızdan biri ayrıldı demin
Ana onurumdan olasın emin
Ararsan ben polis hücresindeyim

Ana vahşet bilmez arı utancı
Duyduğum çığlıklar içimde sancı
Ana ben ne ilkim nede sonuncu
Ararsan ben polis hücresindeyim

Rençber gündüzlerde gecedir burda
Hayata selam et şehirde kırdı
Yüreğim ayakta bedenim yerde
Ararsan ben polis hücresindeyim

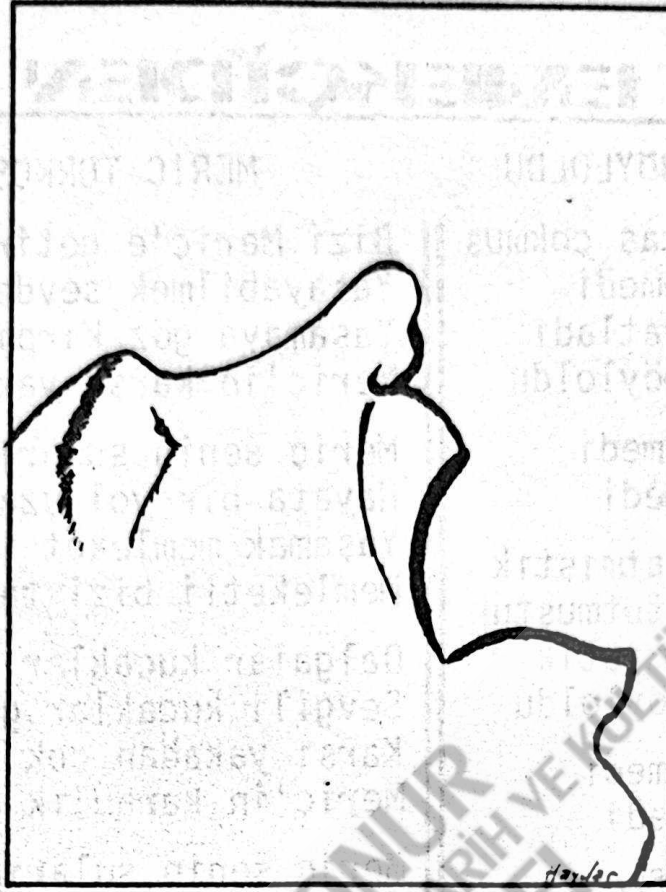
GÖRÜNÜR

Bazı insan mayasıyla
Yoğrulmamış ham görünür
Deli gönlüm sevdasıyla
Yaralanmış gam görünür

İnsanları seçen gözler
Eser yeller sam görülür
Hayvanlaşmış bazı ruhlar
Ahır bomboş dam görünür

Ferdim diyen bazıları
Yalan gözle tam görünür
Köpek cinsi tazıları
Eti ona yem görünür

Adım Hikmet yalan değil
İpim ince kalın değil
Giydim şalı palan değil
Haklı sözüm yalan görünür

ALMANYA

Yurtdışında işgücümü satmaya
Ne hayeller kurup geldim Almanya
Beyler imza atmış gizli belgeye
Satılmışım, sonra bildim Almanya

Her yıl birer birer kıstın hakları
Sahneledin tekrar üstün ırkları
Gücümüz yetmiyor, döner çarkları
Sanayisine köle oldum Almanya

Neler umdum, neler çıktı karşıma
Yurdum, yuvam girer oldu düşüme
Alışmadım, elim kalkmaz işime
Günbegün eridim, soldum Almanya

Kimimiz işsizdir, gezer arada
Sevgi arar, ekmek arar burada
Mutluluk yok imiş, markta, parada
Tel tel saçlarımı yoldum Almanya

Haydar, neler desen azdır her biri
Döndüremez kimse geçen günleri
Düşmüşüm ağına, gidemem geri
Eşe, dosta hasret kaldım Almanya

HAYDAR KORKMAZ

EMEKÇİDİR

BU SENE DE BÖYLÖLDÜ

Tarlamızda taş çokmuş
Tarla sürülemedi
Kara saban çatladı
Bu sene de böylöldü

Tarla sürülemedi
Tohum ekilemedi

Takımlarla yatmıştık
Çifte nöbet tutmuştuk
Nece umut etmiştik
Bu sene de böylöldü

Tarla sürülemedi
Tohum ekilemedi

Geçen yılın frezi
Yerde kaldı birazı
Böylölür bazı bazı
Bu sene de böylöldü

Tarla sürülemedi
Tohum ekilemedi

Emekçi'yim sinede
Öfke yatar genede
Umut gelen senede
Bu sene de böylöldü

Tarla sürülemedi
Tohum ekilemedi

MERİÇ TÜRKÜSÜ

Bizi Meriç'e getirdi
Yaşayabilmek sevdası
Yaşamaya göz kırpmıyor
Meriç'in karşı yakası

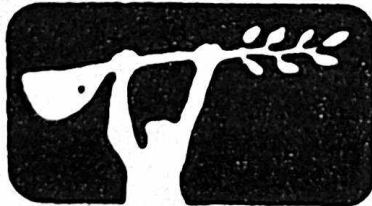
Meriç senin sularında
Hayata bir yol uzanır
Yaşamak memleket için
Memleketli bizi tanır

Dalgalar kucaklar bizi
Sevgili kucaklar gibi
Karşı yakadan çok uzak
Meriç'in karanlık dibi

Meriç senin sularında
Hayata bir yol uzanır
Yaşamak memleket için
Memleketli bizi tanır

Kimimiz çiğnedik seni
Bizi de sen sürükledin
Yüreğinde neler saklı
Karaya vuran cesetin

Meriç senin sularında
Hayata bir yol uzanır
Yaşamak memleket için
Memleketli bizi tanır

Verlag in der Fremde
YABANEL YAYINLARI

- Yabanelde Halk Ozanları 5,00
- Zulada Kalan Türküler (Tükendi) 6,00
- Can Yoksul - Şiirler -
- Halk Denir Adımıza 6,80
- Vedat Kayacık - Şiirler -
- Saatçi Parmakları Vardır Hazzın 7,50
- Yücel Sivri - Şiirler -
- Acılar Toprağımdır 11,80
- Vehbi Bardakçı - Öyküler -
- Bir Ekmek Var Orada 7,80
- Fethi Savaşçı - Şiirler -
- Ayva Kokulu Ev 7,80
- Fethi Savaşçı - Öyküler -
- Irgatoğlu Atçalı Kel Mehmet 4,80
- Özkan Mert - Destan -
- 10 Türk Masalı 9,80
- Adnan Binyazar

Güney Filmcilik Yayınları
Yılmaz Güney'in Kitapları

- Boynu Bükük Öldüler DM 17,50
- Soba, Pencere Camı,
İki Ekmek İstiyoruz DM 15,50
- Sanık DM 10,50
- Salpa DM 9,50
- Hücrem DM 9,50
- Oğluma Hikayeler DM 8,00

MAYIS YAYINLARI

- Siyasal Yazılar I DM 12,50
- Siyasal Yazılar II DM 9,00
- Siyasal Yazılar III DM 10,50

İsteme Adresi
YABANEL YAYINLARI
Oranienstraße 188
1000 Berlin 36

ONUR
TOPLUMSAL TARİH VE KùLTÜR
VAKFI